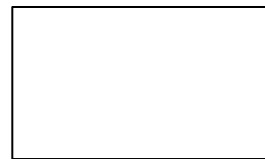

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

КРАВЕНСЬКА ЯНА ЄВГЕНІВНА

Допускається до захисту:

в.о. завідувача кафедри
журналістики та соціальних
комунікацій,
канд.політ.н.,

_____ С.В.Бондаренко

« _____ » _____ 20__ р.

**«ПРОБЛЕМАТИКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В
УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЯХ»**

Спеціальність 061 Журналістика

Випускова робота (медіа-проект)

Керівник:

Чорнодон М.І., доцент кафедри

журналістики та

соціальних комунікацій

Оцінка: ____ / ____ / _____

(бали за шкалою ЄКТС/за національною шкалою)

Голова комісії: _____

(підпис)

Вінниця – 2021

ВСТУП

Актуальність обраної теми. Освіта в Україні є одним із головних пріоритетів держуправління та допомагає формувати громадянське суспільство. Саме від освіти залежить спрямування цінностей нації, її розвиток, презентація на міжнародному рівні та віддзеркалення культурно-історичного стану держави.

Загальна адаптація освіти в загальноєвропейський простір є все ще повільною та не може цілком відповідати потребам ринкових демократичних перетворень. Гальмує цей розвиток останніми роками і криза спричинена пандемією вірусу COVID-19. Тому зараз освітянам є вкрай важливим знайти нові трансформовані орієнтири розвитку знань.

На українському інформаційному просторі є небагато ЗМІ, які спеціалізуються саме на освіті. Це такі ресурси як: «Освіторія» [9], «Освіта.ua» [8], а також тематичні рубрики, наприклад «Освіта», у загальнонаціональних медіа. Попри невелику кількість таких тематичних ресурсів, можна сказати, що освітні події ретрансльовані у суспільство задовільно. І все ж, проаналізованого Авторкою контенту забракло для формування точної картини стану сучасного освітнього поля. Саме тому було вирішено створити ресурс, який би став концентратом усіх найменш популяризованих освітніх аспектів, а також відкрив аудиторії аналогові шляхи навчання та розвитку в умовах коронакризи.

Об'єкт медіа-проєкту. Об'єктом дослідження є освітня галузь в Україні.

Предмет медіа-проєкту. Під предметом дослідження слід розуміти сучасні тенденції освітнього процесу, зокрема у період пандемії коронавірусу COVID-19.

Джерельна база медіа-проєкту. Готуючи теоретичне підґрунтя дослідження Авторка використала матеріали спеціалізованих національних та регіональних ЗМІ, таких як Освіта. UA [8], відкриті ресурси Міністерства освіти і науки України [5], Міністерства цифрової трансформації України [6], сайт Урядового порталу [2] тощо.

При підготовці практичної частини (журналістських матеріалів) та сайту, Авторка також використовувала інструменти графічного дизайну та SEO. Зокрема, сайт з доменним ім'ям «nashaosvita.wordpress.com» [7] був створений на конструкторській платформі WordPress [1], а ілюстрації до журналістських текстів моделювались на безкоштовних платформах Flourish Infographics [13], Canva [12] тощо. Деякі з використаних фото запозичувались з інших медіаресурсів із зазначенням відповідного джерела у підписі.

Мета медіа-проєкту. Метою цього проєкту є всебічний огляд та характеристика сучасної освітньої ниви нашої держави у період карантину, спричиненого вірусом COVID-19.

Завдання медіа-проєкту:

- Ознайомити читача з останніми реформами в освітній сфері України та узагальнити їх;
- Розкрити широкоаспектність освітнього процесу в сучасних реаліях;
- Дослідити вплив коронакризи на освітній процес в Україні.

Методи, використані при підготовці медіа-проєкту. При розробці проєкту Авторка поєднала навички, характерні для журналістики, піару та веб-дизайну. Таким чином, Авторка створила сайт «Наша освіта» (nashaosvita.wordpress.com) [7] та наповнила його візуальним контентом власного виробництва.

На сайті опубліковані 8 різножанрових матеріалів, поєднаних тематикою, але різних за змістом і формою. Тексти готувались у інформаційному, аналітичному та художньо-публіцистичному жанрах та стосуються наступних тем: інтеграція європейських зразків освіти до вітчизняної, вплив коронакризи на освітній процес, розвиток в Україні неформальної освіти, освіта на тимчасово окупованих територіях України. Надалі цей медіа-проєкт Авторка планує доповнити і темою інклюзивної освіти.

ОПИС ПРОЄКТУ

Для виконання проєкту було обрано конвергентний (від латин. *convergo* – сходжусь, наближаюсь) формат медіа-продукту, який отримав назву «Наша освіта». Цей формат передбачає перевагу у кількості конфігурацій контенту, інтеграції різних типів медіа чи їхніх елементів в єдиний інформаційний ресурс [16].

Згідно зі щорічним опитуванням USAID-Internews «Ставлення населення до ЗМІ та споживання різних типів медіа у 2020 р.» [11], конвергентні інтернет-медіа займають 3 сходинку за популярністю в Україні (попередую соціальні мережі та телебачення). При цьому щороку зростає частка активних користувачів Інтернету – в 2020 році їх вже 90%, а серед молодшої аудиторії віком 18-35 років цей показник 100-відсотковий [11]. Таку закономірність Авторка трактує як результат поєднання у інтернет-медіа тексту, відео- та/чи аудіосупроводу, а також мобільності та можливості моментального зворотнього зв'язку – чого немає у інших видах ЗМІ.

Структура створеного Авторкою продукту продумана таким чином, щоб потенційній аудиторії було легко та швидко орієнтуватись у пошуку необхідної інформації. Вона, до речі, оформлена у різних журналістських жанрах (інформаційному, аналітичному, художньо-публіцистичному) задля збереження варіативності подачі та орієнтації на різні смаки аудиторії. Так, наприклад, матеріал «Проблеми дистанційної освіти: від молодшої школи до університету» [4] Авторка виконала у жанрі коментаря, а матеріал «Повернення «дистанційки», нові предмети та численні реформи: що змінилось в освітній галузі України за 2020-2021 академічний рік?» [3] доцільно виконала у змішаному інформаційно-аналітичному жанрі статті-дайджесту.

Тематика матеріалів, що розміщуються на сайті, відповідає інтересам викладачів, абітурієнтів, студентів, учнів та їх батьків. Її основні спрямування такі:

- інформація про зміни в освітній сфері в Україні – новини, прес-релізи;
- інформація про тенденції освіти в Європі – статті, коментарі фахівців;
- інформація про додаткові ресурси та можливості для здобуття різного типу освіти (акцент зроблений саме на неформальній освіті).

Медіа «Наша освіта» є досить молодим онлайн-ресурсом, адже сам сайт існує близько місяця. Проте, він вже має перших читачів. Станом на 30 травня 2021 року «Нашу освіту» відвідали 95 разів, а самих читачів, за даними аналітики WordPress, налічується 46 [1]. Такого результату Авторка досягла завдяки проведенню невеликої піар-кампанії (розсилці запрошень цільовій аудиторії) та використанню актуальних тем і ключових слів у публікаціях. Значну роль також зіграли SEO-налаштування ресурсу. На жаль, платформа сайту не надає більш детальної статистики про вікову та статеву складову аудиторії. Усе ж, беручи до уваги контент ресурсу та способи його поширення, Авторка робить висновок, що її аудиторія різнорідного типу, але поєднана спільним інтересом до освітянської галузі.

Надалі Авторка поставила за ціль розширювати тематику свого медіа-проєкту та розробити більш детальну рубрикацію сайту. Таким чином, вона очікує, що до початку наступного академічного 2021-2022 року, на сайті буде налічуватись близько 5-7 постійних рубрик, а кількість читачів збільшиться, принаймні, вп'ятеро. Для цього Авторка планує залучити до співпраці своїх університетських колег та знайомих, а згодом можливо вдасться і монетизувати цей медіа-проєкт.

Отже, медіа-проєкт «Наша освіта» є типовим представником конвергентного типу журналістики, адже такий формат має великий потенціал на розвиток та популярність серед українців. Завдяки поєднанню різного типу контенту, а також різножанровості матеріалів, Авторці таки вдалось привернути увагу своєї цільової аудиторії до ресурсу. Надалі планується збільшення структури та поліпшення функціонування даного сайту, що в перспективі може стати успішним початком власного бізнесу.

ТЕХНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

У зв'язку з карантинними обмеженнями, спричиненими коронавірусом COVID-19, при підготовці теоретичного підґрунтя та при написанні журналістських матеріалів Авторка використовувала, здебільшого, онлайн-ресурси, опановані в університеті протягом чотирьох років навчання.

Перед створенням медіа-проєкту «Наша освіта» Авторка розробила «дорожню карту» поетапного виконання завдань для успішного досягнення мети наприкінці.

Спершу Авторка склала план дизайну онлайн медіа-ресурсу та план публікацій, які потім розмістила на готовому сайті. Медіа-ресурс «Наша освіта» Авторка створила, використовуючи онлайн-конструктор WordPress [1], який у межах навчальної програми опанувала на 1-му курсі під час підготовки залікового проєкту. Оскільки сайт ще тільки починає своє функціонування і містить небагато контенту, він поділений на три основні рубрики: «Наша освіта» (топ-3 матеріали), «Публікації» (усі статті, розміщені на ресурсі), «Зв'язок» (містить контактну інформацію Авторки) та головну сторінку (відривається при натисканні на логотип).

Вгорі сторінки Авторка розмістила транслітерований логотип «Nasha osvita», який попередньо створила у редакторі векторної графіки Vectr [15]. Цей застосунок вивчався в межах курсу «Інтернет-журналістика» на 3-му курсі.

При підготовці ілюстрацій до журналістських матеріалів, «помічниками» Авторки стали онлайн-ресурси Canva – графічний редактор [12] та Flourish Infographics – шаблони для створення інфографіки [13] .

Згадавши та вдосконаливши навички графічного дизайну, Авторка перейшла до другої частини розробки проєкту, а саме – написання та публікації на сайт власних творчих доробків на освітню тематику.

Ще на процесі планування Авторка поділила публікації за темами і найбільш пасуючими їм жанрами. Таким чином, на ресурсі можна знайти журналістські матеріали, виконані в одному, або декількох стилях

інформаційного, аналітичного та художньо-публіцистичного жанрів. Сюди відносяться рейтинг, дві замітки, звіт, дві аналітичні статті, коментар. Окремо планувалася серія аналітичних інтерв'ю на тему інклюзивної освіти в умовах коронакризи, проте, поки цю серію публікацій довелось відтермінувати за проханням обраних Авторкою респондентів.

При пошуку актуальності певних тем Авторці довелось здійснювати пошук журналістських матеріалів та офіційних документів за ключовими словами. Також при аналітиці освітніх ресурсів (наприклад, у рейтингу «Саморозвиток через монітор. Рейтинг кращих українських платформ для неформальної освіти») у нагоді став сайт Similar Web [14], опанований у рамках курсу «Журналістські розслідування». За допомогою нього Авторка визначала відвідуваність окремих освітніх ресурсів, дату останніх змін та їх цільову аудиторію.

Переважна більшість журналістських матеріалів, опублікованих на ресурсі «Наша освіта» є власне авторськими. звіт з прес-конференції «Дистанційна освіта негативно вплинула на результати навчання – експертка» був написаний методом копірайтингу з медіа Укрінформ [10] та інших джерел. Звісно, усі прямі посилання на цитати та тези були збережені задля дотримання стандарту достовірності та авторського права.

Отже, технічний процес створення продукту «Наша освіта» складався з двох ключових частин – графічного дизайну та, власне, журналістської роботи. Зважаючи на обмежені ресурси (у вільному контакті з суб'єктами матеріалів), а також опираючись на журналістську «мультифункціональність», при розробці свого медіа-проєкту Авторка намагалась скомпонувати в одне ціле усі здобуті знання та навички впродовж навчання на бакалавраті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інструмент створення блогів, платформа для публікацій і CMS - WordPress.org Україна. *WordPress.org Україна*. URL: <https://uk.wordpress.org/> (дата звернення: 31.05.2021).
2. Кабінет Міністрів України - Головна. *Головна | Кабінет Міністрів України*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 31.05.2021).
3. Кравенська Я. Повернення «дистанційки», нові предмети та численні реформи: що змінилось в освітній галузі України за 2020-2021 академічний рік? *Наша освіта*. URL: <https://nashaosvita.wordpress.com/2021/05/28/повернення-дистанційки-нові-предм/> (дата звернення: 31.05.2021).
4. Кравенська Я. Проблеми дистанційної освіти: від молодшої школи до університетів. *Наша освіта*. URL: <https://nashaosvita.wordpress.com/2021/05/23/проблеми-дистанційної-освіти-від-мол/> (дата звернення: 31.05.2021).
5. Міністерство освіти і науки України - Головна. *Головна | Міністерство освіти і науки України*. URL: <https://mon.gov.ua/ua> (дата звернення: 31.05.2021).
6. Міністерство цифрової трансформації України. *Міністерство цифрової трансформації України*. URL: <https://thedigital.gov.ua/> (дата звернення: 31.05.2021).
7. *Наша освіта*. URL: <https://nashaosvita.wordpress.com/> (дата звернення: 31.05.2021).
8. Освіта в Україні та за кордоном. *Освіта.UA*. URL: <http://osvita.ua/> (дата звернення: 31.05.2021).
9. Освіта - новини освіти України на «Освіторія». *Освіторія*. URL: <https://osvitoria.media/ru/news/> (дата звернення: 31.05.2021).
10. Суспільство. *Укрінформ - актуальні новини України та світу*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society> (дата звернення: 31.05.2021).
11. Щорічне опитування USAID-Internews «Ставлення населення до ЗМІ та споживання різних типів медіа у 2020 р. 2020. 68 с. URL:

- <https://internews.in.ua/wp-content/uploads/2020/10/2020-Media-Consumption-Survey-FULL-FIN-Ukr-1.pdf> (дата звернення: 31.05.2021).
12. *Canva*. URL: <https://www.canva.com/> (дата звернення: 31.05.2021).
13. *Flourish* | Data Visualization & Storytelling. *Flourish*. URL: <https://flourish.studio/> (date of access: 31.05.2021).
14. *Similarweb* - Similarweb Traffic Analysis. *Similarweb*. URL: <https://www.similarweb.com/> (date of access: 31.05.2021).
15. *Vectr* - Free Online Vector Graphics Editor. *Vectr - Free Online Vector Graphics Editor*. URL: <https://vectr.com/> (date of access: 31.05.2021).
16. Zelenkauskaitė, A., Herring, S. (2008). Television-mediated conversation: Coherence in Italian iTV SMS chat. Proceedings of the Forty-First Hawai'i International Conference on System Sciences (HICSS-41). Los Alamitos, CA: IEEE Press. Retrieved from <http://ella.slis.indiana.edu/~herring/hicss08.pdf> [in English].